DUODECIM-richtlijn patellaluxaties

Haio: VANCRAEN Linde , KUL
Promotor: VERMANDERE Mieke , KUL
Praktijkopleider: JANSSEN Goedele , Van Damme Ann

Context: Patellaluxaties kunnen conservatief en/of chirurgisch behandeld worden. Ter begeleiding van deze keuze werd de Duodecim richtlijn Patellaluxatie opgesteld. De richtlijn Patellaluxatie werd geselecteerd door Ebpracticenet (www.ebpnet.be) voor herziening. De onderzoeksvragen die in deze masterproef aan bod komen zijn: “Is operatieve interventie noodzakelijk bij patiënten met een ongecompliceerde initiële patellaluxatie?” en “Is operatieve interventie noodzakelijk bij een gecompliceerde patellaluxatie?”. In de begeleidende masterproef van Veerle Jong werden de beeldvorming bij patellaluxaties alsook de conservatieve behandelingsopties besproken.

Onderzoeksvraag: “Is operatieve interventie noodzakelijk bij patiënten met een ongecompliceerde initiële patellaluxatie?” en “Is operatieve interventie noodzakelijk bij een gecompliceerde patellaluxatie?”

Methode: : Het handboek voor Haio’s over de inhoudelijke en contextuele aanpassingen van Duodecim richtlijnen, werd gebruikt als leidraad voor het adaptatie proces. Een systematische literatuurzoektocht op basis van klinische vragen leidde tot de selectie van een aantal richtlijnen die werden gewaardeerd door middel van het AGREE II-proces. Gezien de beperkte kwantiteit en kwaliteit van richtlijnen die ingingen op de geformuleerde onderzoeksvragen, werd de literatuurzoektocht uitgebreid. De weerhouden literatuur werd, voor elke klinische vraag, onderzocht op vlak van inhoud, samenhang, courantheid en toepasbaarheid in de Belgische context. De resultaten hiervan werden vergeleken met de aanbevelingen zoals deze in de Duodecim richtlijn geformuleerd werden. Er werd besloten of er noodzaak was tot adaptatie, en een GRADE score toegekend. Na goedkeuring van de leescommissie van Ebpracticenet, werden de aanbevelingen in de Belgische context afgetoetst.

Resultaten: Op basis van de uitgebreide literatuurstudie werd besloten de aanbevelingen uit de Duodecim richtlijn niet aan te passen. Het daaropvolgende consensus proces werd opgesteld op basis van de Delphi-methode met 3 huisartsen, 3 sportartsen, 2 orthopedisten, 1 fysische geneesheer, 2 radiologen en 4 kinesisten als deskundigen. Aan de hand van dit implementatie-proces werden adaptaties van de aanbevelingen voor de Belgische context voorgesteld: Conservatieve behandeling wordt als eerste keuze aanbevolen bij: - Een primaire ontwrichting zonder los fragment dat fixatie of resectie vereist. - De acute fase van een recidiverende dislocatie. Na evaluatie van de oorspronkelijke therapie op vlak van inhoud, duur en intensiteit. Een operatie wordt later uitgevoerd indien nodig. In het geval van een patella luxatie wordt een operatie aanbevolen bij de volgende indicaties: - Een los lichaam op RX dat fixatie of resectie vereist - Operatieve behandeling wordt overwogen, bij frequent recidiverende luxaties waarbij de initiële conservatieve behandeling reeds op punt gesteld werd, en gevreesd wordt voor toenemende kraakbeenschade. - De omvang van het gewrichtskraakbeenletsels aan de patella en verlenging van de follow-uptijd blijkt te correleren met de behandelingsresultaten.

Conclusie: De aanbevelingen konden op basis van de huidige literatuur niet geadapteerd worden. Implementatie door middel van een consensus-proces kon wel enkele voorstellen tot adaptatie aan de Belgische context naar voren schuiven. Voor wetenschappelijke onderbouwing is er echter dringend nood aan kwaliteitsvolle studies.